

Sygn. akt II CSK 263/17

POSTANOWIENIE

Dnia 31 października 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrkowski

w sprawie z wniosku D.J., V.M.J.
przy uczestnictwie R.P., A.P.,
Gmina A., P.R. oraz M.R.
o ustanowienie drogi koniecznej,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 31 października 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawców
od postanowienia Sądu Okręgowego w Ł.
z dnia 16 września 2016 r., sygn. akt III Ca (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony -

co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Pełnomocnik wnioskodawców D. i V.J. w skardze kasacyjnej wniesionej od postanowienia Sądu Okręgowego w Ł. z dnia 16 września 2016 r. wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania oparł na przesłankach wskazanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

Uzasadniając występowanie w sprawie przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. pełnomocnik wnioskodawców sformułował pytania dotyczące wykładni art. 145 k.c. W związku ze stosowaniem tego przepisu oraz art. 626 § 1 k.p.c. powstają - w ocenie autora skargi kasacyjnej - także istotne wątpliwości, które miały uzasadniać przyjęcie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Przez istotne zagadnienie prawne rozumie się problem o charakterze prawnym nie zaś faktycznym albo wynikający z twierdzonych przez skarżącego uchybień Sądu, powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter nowy i rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozstrzygnięcie stwarza realne i poważne trudności, a którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/2013, nie publ.).

Sformułowane w skardze pytania dotyczące zależności między miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego a treścią art. 145 § 1 k.c. nie spełniają wymagań stawianych zagadnieniom prawnym. Dla wykazania tej przesłanki niezbędne jest przedstawienie rozważań uzasadniających możliwość rozbieżnych ocen prawnych oraz istotności zagadnienia. Nie jest w tym zakresie wystarczające - jak w wypadku analizowanego wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania - sformułowanie samych tylko pytań, na które powinien odpowiedzieć Sąd Najwyższy. Uzasadnienie tego wniosku nie zawierało argumentów, które świadczyłyby o możliwości rozbieżnego interpretowania zastosowanych przepisów w ustalonym

w sprawie stanie faktycznym. Nie było zatem podstaw do przyjęcia, że w sprawie wystąpiło istotne zagadnienia prawne.

Szczegółowa analiza sprawy oraz wniesionej skargi dostarczyła podstaw do uznania, że w sprawie nie wystąpiła przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej na tej przesłance wymaga bowiem wykazania, że określony przepis prawa, będący źródłem poważnych wątpliwości interpretacyjnych, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżność w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć wraz z podaniem doktrynalnego lub orzeczniczego źródła tych wątpliwości (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, nie publ.). Tych wymagań autor skargi kasacyjnej nie spełnił. Należało ponadto zauważyć, że kwestia oznaczenia we wniosku o ustanowienie służebności drogi koniecznej nieruchomości oraz ich właścicieli została już w orzecznictwie wyjaśniona. Sąd Najwyższy wyjaśnił, że celem art. 626 § 1 k.p.c. jest zapewnienie uczestnictwa w postępowaniu właścicielom wszystkich nieruchomości, które zamykają wnioskodawcy dostęp do drogi publicznej, w związku z czym potencjalnie mogą być obciążone służebnością, i z tego powodu są zainteresowane wynikiem sprawy (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 czerwca 2015 r., II CSK 398/14, nie publ.). Rozważania zawarte w skardze kasacyjnej nie dały podstaw do przyjęcia, że zachodzą publicznoprawne okoliczności uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).